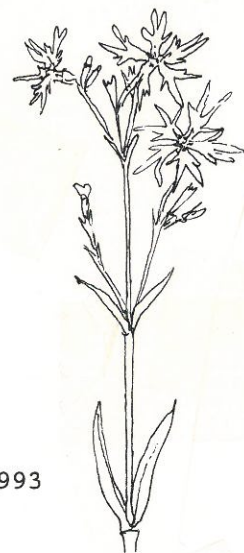

STICHTING WERKGROEP FLORAKARTERING DRENTHE (WFD)

Secretariaat:

Hester Heinemeijer
Parallelweg 1
6574 AN Ubbergen
tel: 080-230861

Assen, mei 1993

Beste WFD-medewerkers,

Het mooie weer van de laatste weken heeft velen van u vast al verleid tot een eerste bezoek aan een (of meer) van de kilometerhokken, die u zich voor dit jaar had voorgenomen te inventariseren.

Dat er nog steeds gegevens nodig zijn blijkt wel uit het kaartje elders in deze nieuwsbrief, dat een beeld geeft van de stand van zaken op dit moment. Bij het bekijken van dit kaartje moet bedacht worden, dat het een tussenstand is omdat steeds nieuwe gegevens onderweg zijn. Anders dan in het begin van ons project worden deze kaartjes niet meer handmatig gemaakt, maar gebruiken we alleen de op dat moment beschikbare, geautomatiseerde gegevens.

Hokken waarvan al meer dan 100 soorten bekend zijn, zijn hierop met een (•) aangegeven. Van de hokken met een + zijn minder dan 100 soorten in het bestand opgenomen. Daarnaast zijn er nog een aantal "lege" hokken. Dit betreft vooral grenshokken en kernen van grote(re) plaatsen.

Gelukkig hebben verschillende medewerkers voor dit jaar een of meer hokken geadopteerd. Zoals gebruikelijk proberen we de andere zwakke plekken middels onze excursies aan te vullen: hoe meer mensen dus op een of meer van de excursies aanwezig zijn, hoe minder "onbekende" hokken er aan het eind van dit seizoen over zullen zijn.

In overleg met de coördinatoren is een keuze gemaakt voor de te bezoeken gebieden met relatief nog veel onvoldoende bekeken hokken. Zoals te verwachten viel, zullen we weer vooral in het oostelijk deel van de provincie deze zaterdagen doorbrengen. Waar zoal leest u in het excursieprogramma.

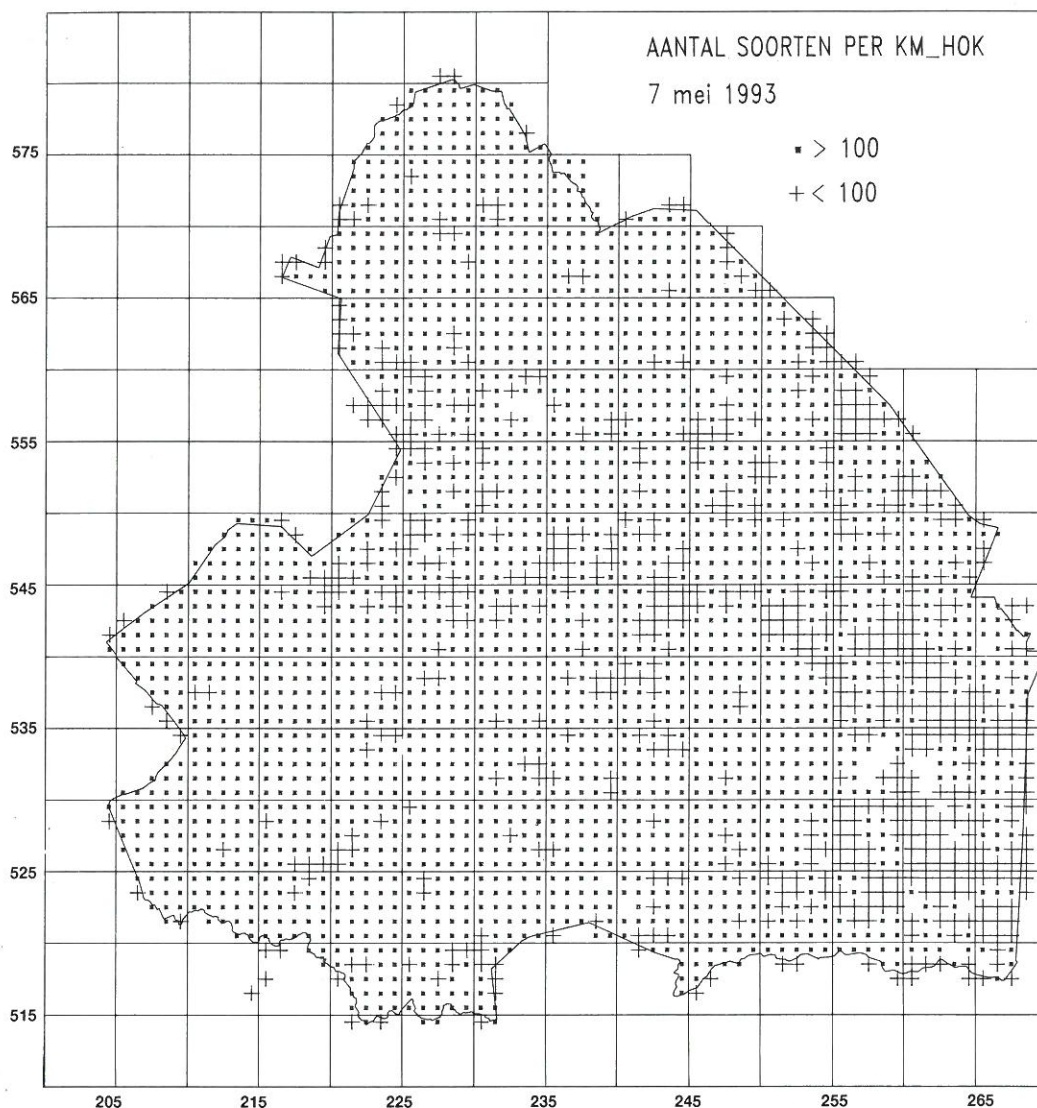
Behalve het kaartje met de stand van de inventarisatie, het excursieprogramma en nieuws van FLORON, treft u in deze nieuwsbrief ook een artikeltje aan over een bijzondere variëteit van Zwart tandzaad (*Bidens frondosa*) van de hand van de heer Arends te Coevorden.

Hoewel de *Bidens*-soorten voorlopig nog moeilijk van elkaar te onderscheiden zijn, leek het ons toch leuk u nu al op het bestaan van deze bijzondere vorm van deze soort opmerkzaam te maken. De volgende nieuwsbrief zal op zijn vroegst in de herfst verschijnen en dan zou het te laat zijn zelf nog eens exemplaren op de specifieke kenmerken van deze variëteit *anomala* te bekijken.

Wij wensen iedereen een heel mooi en goed veldseizoen toe en hopen met velen van u samen op excursie te gaan in een of meer van de floristisch nog weinig bekende kilometerhokken!

Met vriendelijke groeten,

Hester, Ate, Ruud, Eef, Lubbert en Ben.

Stand van zaken inventarisatie ten behoeve van de Atlas van de Flora van Drenthe per begin mei 1993, op basis van geautomatiseerde gegevens.

Een bijzondere variëteit van Zwart tandzaad (*Bidens frondosa*)

In het vierde deel van de Nederlandse ecologische flora (Weeda et al. 1991) staat op pagina 56 de volgende beschrijving van Zwart tandzaad (*Bidens frondosa*):

"De nootjes zijn sterk afgeplat, hebben een knobbelig oppervlak en dragen stekeltjes, die omhoog wijzen - dit in tegenstelling tot de omlaag gerichte stekels op de pappusnaalden. (Er bestaat echter ook een vorm waarbij alle stekeltjes, ook die op de naalden, omhoog wijzen. Dergelijke planten zijn recent op verscheidene plaatsen in Midden-België waargenomen)."

Deze laatste zin heeft mij zeer verbaasd, omdat ik in september 1984 reeds Zwart tandzaad vond met alle stekeltjes omhoog. Ik vond deze planten langs de stadsgracht van Coevorden (km-hok 246-520).

Omdat deze planten een afwijking hadden met de beschrijving van *Bidens frondosa* in de flora, ben ik extra op *B. frondosa* gaan letten en heb de afwijkende plant ook op andere plaatsen waargenomen, zoals langs het Stadskanaal bij Stadskanaal (km-hok 260-556) en langs het Linthorst Homankanaal bij Tiendeveen (km-hok 233-530). Beide waarnemingen stammen uit september 1991.

Bidens frondosa

EXCURSIEPROGRAMMA 1993

Alle excursies beginnen steeds om 10 uur. Wie graag mee wil doen, maar zelf geen vervoer heeft of kan regelen met andere medewerkers, kan altijd contact opnemen met Ate Dijkstra (05920 - 43354) of met Ben Hoentjen (05927 - 14354).

<u>datum</u>	<u>gebied</u>	<u>vertrek vanuit</u>
15 mei	ORVELTE	Veldstudiecentrum Zuideresweg 10 Orvelte (05934 - 2263)
29 mei	HIJKERZAND	Café Oranjestein Nr.15 Oranje (05927 - 59308)
12 juni	GROTE ZAND	Café Boszicht Hoofdstraat 53 Hooghalen (05939 - 2743)
19 juni	ODOORN	Hotel Café Restaurant De Oringemarke Hoofdstraat 9 Odoorn (05919 - 12888)
3 juli	NIEUW-SCHOONEBEEK	Café Brouwer Europaweg 40 Schoonebeek (05243 - 1229)
14 augustus	KLAZIENAVEEN	Café De Trambrug Langestraat 137 Klazienaveen (05913 - 12345)
28 augustus	EMMER-ERFSCHIEDENVEEN	Café De Runde Runde zz 37 Emmer-Compascuum (05912 - 1245)
11 september	VALTHE	Café Restaurant Valthe Hoofdstraat 98 Valthe (05919 - 12495)
25 september	KLIJNDIJK	Café Restaurant De Zietak Hoofdweg 41 Klijndijk (05919 - 12241)

Verder onderzoek in flora's geeft de volgende informatie:

- in de Flora von Deutschland (Schmeil-Fitscher, 85e druk 1973) wordt op pagina 382 deze afwijkende plant *var. anòmala* Porter ex Fern. genoemd;
- in de Flora van België (2e druk 1988) staat op pagina 601: "naast de *var. frondosa* wordt ook soms de *var. anòmala* Porter ex Fern gevonden, uitsluitend met naar boven gerichte weerhaakjes".

Mijn conclusie is nu:

Bidens frondosa *var. anòmala* is ook reeds geruime tijd in Noordoost- Nederland aanwezig, maar is nog niet in Heukels' Flora van Nederland (Van der Meijden 1990, 21e druk) opgenomen.

D.J. Arends
P. Potterstraat 2
7741 AX Coevorden.

B. frondosa
var. anòmala

Dit jaar start **FLORON** met een tweetal nieuwe projecten. Het betreffen langlopende onderzoeken waarvoor eerst een proefjaar gehouden zal worden. Een dergelijk proefjaar is nodig om de ontwikkelde methodieken uit te testen en de concept handleidingen en formulieren op hun bruikbaarheid uit te proberen. Diegenen die mee willen werken kunnen de handleidingen en de benodigde formulieren aanvragen. Zodra deze gereed zijn zullen ze worden toegestuurd.

Aan het eind van het jaar zal gevraagd worden een enquête in te vullen over het project waaraan medewerking is verleend.

Monitoring project

Het monitoring project is opgezet om veranderingen die in de flora van een bepaald gebied optreden te volgen. Van de medewerkers zal worden gevraagd om jaarlijks of om het jaar dezelfde kleine gebiedjes van 2 x 25 meter te onderzoeken op alle aanwezige soorten en een schatting te maken van de mate van voorkomen. Voorlopig zullen slechts een beperkt aantal biotopen in het kader van dit project onderzocht worden. Voor Drenthe zijn dat natte en droge heidevegetaties en waterhoudende bermsloten.

Rode-Lijst project

Dit project is speciaal gericht op zeldzame en bedreigde soorten. Het is opgezet om het voorkomen van bedreigde planten in kaart te brengen. Van de medewerkers zal gevraagd worden in detail de groeiplaats van een populatie van deze soorten te beschrijven en de aantallen exemplaren of spruiten te noteren. Het gaat in grote lijnen om de soorten van de Rode-Lijst categorieën 1 2 en 3 en in mindere mate uit categorie 4. In de handleiding is een lijst van de te onderzoeken soorten opgenomen.

Informatie en aanvragen materiaal bij:

Hester Heinemeijer

Parallelweg 1

6574 AN Ubbergen

Telefoon: 080-230861